SEMAFORUL ECOLOGIC

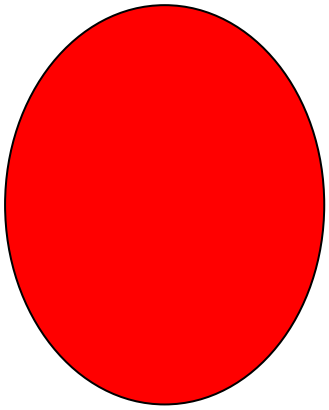

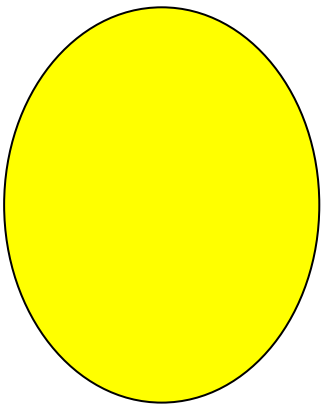

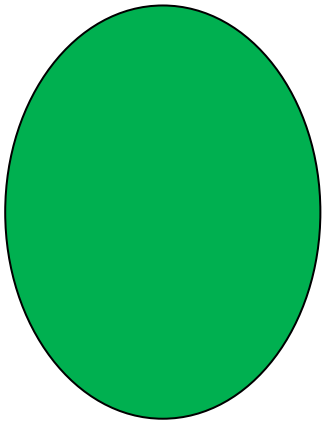

COD ISSN 2067- 6441

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Redactor şef: Ştefan Viviana

Colaboratori: elevii clasei a II-a A

TEO☺ FLORI☺

Să ne prezentăm !

ALICE☺ALEXANDRA☺BRENDA☺VICTOR☺GEORGE☺ROBERT☺ALEX ☺DENISA☺EMI☺ADI☺ VIOREL☺MARIUS☺

ALINA☺CRISTI☺DENIS☺ DANIELA☺ LUMINIȚA

MARIUS☺GEANINA☺GABRIEL☺

PROIECTELE NOASTRE

În perioada septembrie-noiembrie 2009 elevii clasei noastre au participat la proiectul ZOOM KIDS ON THE MOVE 2009,având drept scop realizarea de către copiii din toată Europa a unei călătorii simbolice la Conferinţa Mondială pentru Climă ce va avea loc la Copenhaga,folosind mijloace tradiţionale de transport ce contribuie la protejarea mediului şi îmbunătăţirea circulaţiei în localităţi.

Fiecare elev parcurge distanțe apreciabile pe jos,cu bicicleta sau cu căruța pentru a ajunge la şcoală(şcoală situată la periferia Tecuci-ului-cartier populat de oameni cu venituri sub medie în mare majoritate).Pentru fiecare zi în care a venit la şcoală utilizând mijloacele enunțate mai sus,fiecare elev a acumulat un număr de,, tălpițe verzi ''.Şcoala noastră a acumulat 500 de ,,tălpițe verzi''care s-au adăugat celorlalte ,,tălpițe verzi''europene care au reuşit să ajungă,simbolic,la Copenhaga.

Elevii clasei a II-a A şi-au decupat propriile tălpițe verzi ,reunindu-le într-un impresionant lanţ uman verde.

Vă prezentăm pozele selectate de către Campaigns ZOOM –Kids on the move 2009 şi postate pe site-ul www.localclimateprotection.eu:

Romania

In Romania three schools participated in the campaign 2009: School Nr. 1 "Anghel Rugina", School Nr. 5 "Elena Doamna" and School Nr. 6 "ST.O.Iosif.

Please see below some of the material the schools sent to us so far:

MICII ECOLOGIŞTI

În cadrul Concursului INFO-TEC 5+ ,ediţia 2009 –Educaţie pentru sănătate-, colegii mei au obţinut numeroase premii la sectiunea grafică computerizată,dovedind că pot fi adevărati ecologişti şi prin intermediul ,,Prietenului meu,calculatorul''(opţionalul ales de noi,clasa a II-a A).

Vă prezentăm câteva din lucrările premiate:

GÎBU EMI-HORA SĂNĂTĂŢII

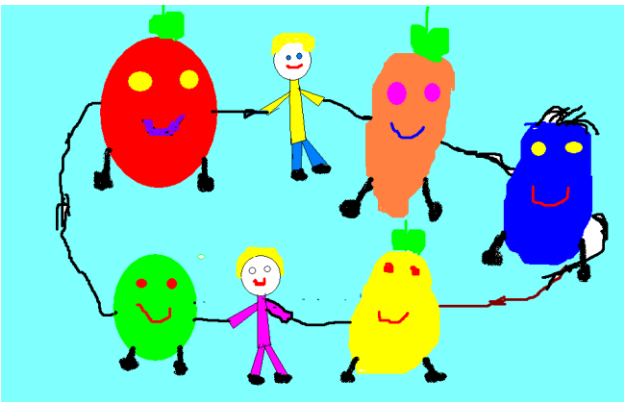

BEJAN VIOREL-IUBESC NATURA

CHELARU DENISA-PRIMĂVARA

FLUTUR CRISTI-PRIETENII MEI

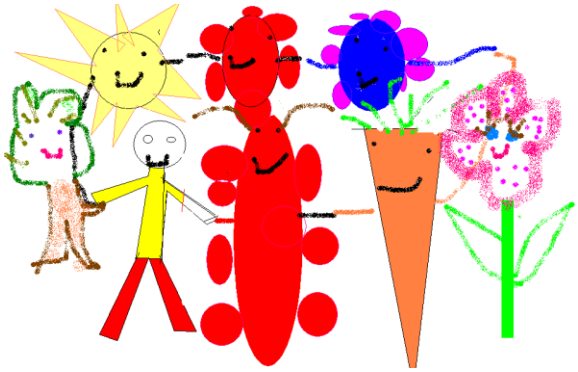

CIOCLU MARIUS-PĂMANTUL MEU

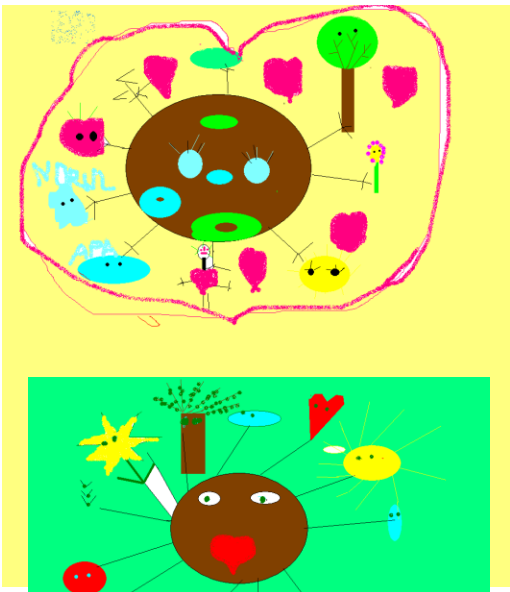

VESPAN DENIS-PRIETENIE

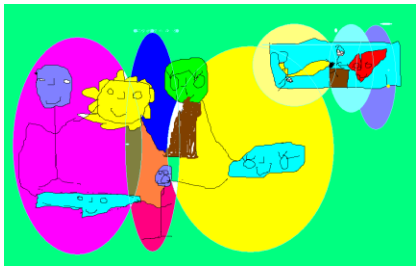

VĂTAVU GEORGE-PRIETENII TERREI

TETICU GEANINA-HORA NATURII

Preocuparea noastră pentru protejarea naturii se regăseşte şi în viitoarele proiecte în care suntem implicaţi:,,SEMAFORUL ECOLOGIC''-ediţia a IX-a 2010;,,Şcoli pentru un viitor verde'' 2010.

CARE ESTE STILUL TĂU DE ÎNVĂŢARE ?

(Chestionar pentru clasele I-IV)

Încercuieşte ce ţi se potriveşte:

1.În ce fel poţi învăţa mai bine cum funcţionează un play-station ?
- uitandu-te la un documentar despre el;
- ascultand pe cineva care îţi explică;
- dezmembrandu-l şi observand singur cum functionează.

2.Ce anume ţi-ar plăcea să faci pentru a te relaxa?
- să te uiţi pe o revistă de benzi desenate;
- să citeşti o poveste;
- să faci un puzzle.

3.Ce faci atunci cand nu eşti sigur de cum se spune un cuvant pe litere?
- îl cauţi în dicţionar;
- îl rosteşti cu voce tare;
- îl scrii pentru a observa dacă l-ai spus corect.

4.Dacă te duci la ziua de naştere a unui coleg,ce-ţi aminteşti cel mai bine a doua zi?
- figurile copiilor prezenţi,dar nu şi numele;
- numele,dar nu şi figurile;
- ce anume ai făcut şi ce ai spus acolo.

5.Cum ai prefera să te pregăteşti pentru un test?
- să citeşti notiţele,lecţia din carte,să te uiti la imagini;
- să rogi pe cineva să-ţi puna întrebări sau să repeţi cu voce tare;
- să scrii ideile pe nişte cartonaşe şi să le organizezi în tabele.

6.Atunci cand vezi cuvantul ,,floare'',ce faci prima dată ?
te gandeşti la o imagine cu o floare sau chiar la o floare anume;
repeti uşor cuvantul,,floare'';
simti că te afli langă o floare(că o miroşi,că o stropeşti cu apă etc.).

7.Ce îţi distrag cel mai mult atenţia atunci cand încerci să te concentrezi?
imaginile;
sunetele;
altele,precum guma de mestecat din geantă,minijucăria din ghiozdan etc.

8. Vrei să-ţi cumperi un joc pe calculator foarte,,cool''.Cum procedezi ?
accesezi internetul,vezi ofertele şi alegi;
dai cateva telefoane(messenger) şi vorbeşti cu prieteni sau persoane care se pricep în domeniu(experţi);
mergi direct la magazine de specialitate .

9.Ce faci de cele mai multe ori cand stai la rand pentru a intra la un spectacol?
te uiţi la reclamele cu alte spectacole;
vorbeşti cu colegul de langă tine;
te agiţi sau te plimbi prin jur.

10.Tocmai ai intrat într-o pizzerie pentru a manca o pizza.Ce vei face prima dată?
citeşti ,din meniu,despre fiecare produs în parte;
vorbeşti cu şeful de sală şi te interesezi de ofertă;
te duci la prima pizza expusă care pare delicioasă şi o comanzi.

11.Cand eşti nervos,cum reacţionezi?
afişezi o mină posomorată,întunecată şi încruntată;

🔔ţipi şi urli;
✌sari,tranteşti uşi sau ...arunci cu diverse obiecte.

12.Cand eşti fericit,ce faci de obicei?
👓zambeşti larg-toată faţa îţi este numai un zambet;
🔔strigi,le spui tuturor cat de bucuros/bucuroasă eşti;
✌alergi,sari,ţopăi.

12. Ce preferi să faci?
👓să priveşti desenele animate preferate;
🔔să asculţi muzică;
✌să practici un sport(fotbal,volei etc.).

13.Ce faci atunci cand asculţi muzică?
👓visezi cu ochii deschişi(vezi imagini sugerate de muzică);
🔔fredonezi şi tu;
✌te mişti pe ritmul muzicii,încerci să dansezi.

Adună-ţi răspunsurile:

👓 ☐

🔔 ☐

✌ ☐

Daca ai acumulat mai multe răspunsuri cu 👓,înseamnă că ai un stil de învăţare vizual.Înveţi mai bine dacă vezi lucrurile.

Dacă ai acumulat mai multe răspunsuri cu 🔔 ,înseamnă că stilul tău de învățare este unul auditiv.Înveți auzind şi ascultand.

Dacă ai acumulat mai multe răspunsuri cu 🖐 ,înseamnă că ai un stil de învățare kinestezic(practic).Înveți atingand şi făcand anumite lucruri.

ALEGE CE ȚI SE POTRIVEŞTE

Test pentru determinarea tipurilor de inteligență

NR. CRT.	ÎMI PLACE SĂ	
1.	📖citesc	
2.	🧮Lucrez cu numere	
3.	🖐Desenez,să proiectez,să construiesc obiecte	
4.	♫ Cânt,să fredonez melodii	
5.	🏃Mă mişc,să gesticulez	
6.	🐿 Să observ animale şi plante	
7.	👪Am mulți prieteni	
8.	🧍 Să lucrez singur	
9.	✍Scriu	
10.	🗣Pun întrebări	
11.	✍Mâzgălesc când gândesc/vorbesc	
12.	🗣Fluier	
13.	🖐Ating şi sa pipăi	
14.	🔬Fac experimente	
15.	🗣Discut cu oamenii	
16.	🧍 Îmi urmăresc propriile interese	

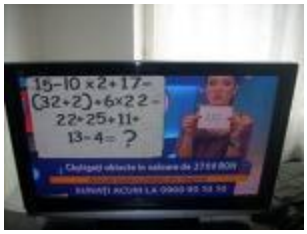

17.	Povestesc	
18.	Găsesc explicații	
19.	Visez cu ochii deschisi	
20.	Ascult muzică	
21.	Lucrez cu mâinile/construiesc	
22.	Cresc/mă joc cu animalele	
23.	Fac parte din grupuri	
24.	Ma autoevaluez	
25.	Rezov rebusuri/joc scrabble	
26.	Calculez	
27.	Mă uit la filme	
28.	Bat ritmul cu degetele/piciorul	
29.	Alerg,sar	
30.	fac gradinarie	
31.	merg la petreceri	
32.	Planific/îmi propun scopuri	

1,9,17,25-VERBAL/LINGVISTIC

2,10,18,26-LOGIC/MATEMATIC

3,11,19,27-VIZUAL/SPAȚIAL

4,12,20,28-MUZICAL/RITMIC

5,13,21,29-CORPORAL/KINESTEZIC

6,14,22,30-NATURALIST

7,15,23,31-INTERPERSONAL

8,16,24,32-INTRAPERSONAL

MENTOR PROFESOR ***OCTAVIAN PĂTRAŞCU***-PROGRAMUL: ***DEZVOLTAREA CADRELOR DIDACTICE PRIN ACTIVITĂȚI DE MENTORAT***

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA JOCURILOR INTELIGENTE

★ Câte scânduri crezi că foloseşte purceluşul pentru construirea casei? .....

★ Ce doreşte Nif-Nif să mănânce?

★ După ce rezolvi exercițiile date de purceluş, colorează desenul în culori reci.

1. Ajută-l pe tâlhar să ajungă la casă, fără a se întâlni cu vreunul dintre „muzicanți".

2. Găsește în careu numele celor patru animale care vor să fie muzicanți, precum și numele orașului spre care merg.

B	M	A	G	A	R	W
S	R	D	F	I	H	P
C	I	E	T	U	C	I
P	O	L	M	A	R	S
A	V	C	I	E	T	I
Q	U	N	O	R	N	C
H	E	G	D	S	Q	A

3. Trăgând de coardă, măgarul va coborî, sau va urca?

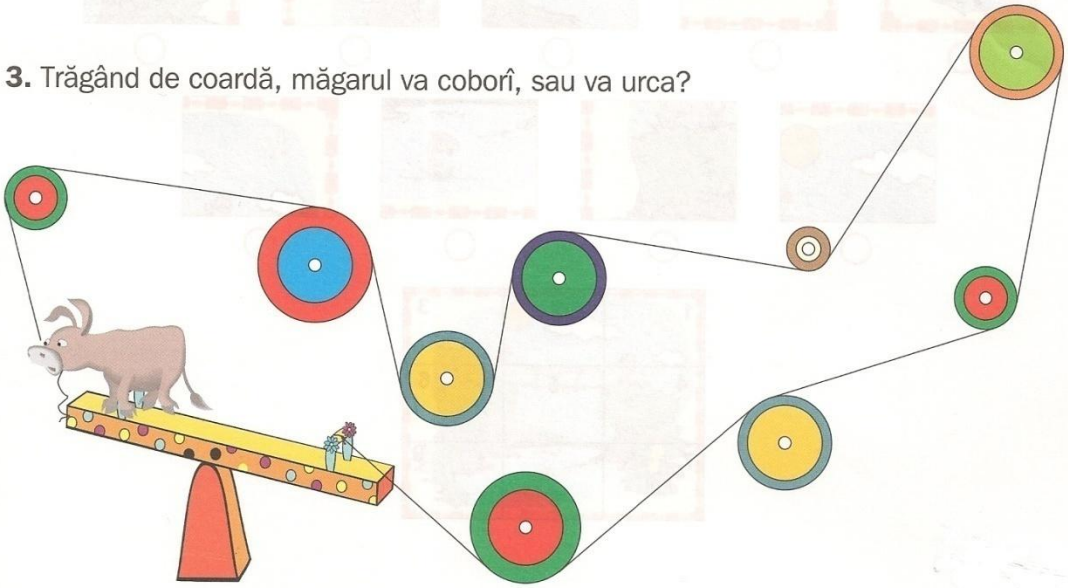

4. Completează grila astfel încât fiecare linie, fiecare coloană și fiecare dreptunghi să conțină cifrele de la 1 la 6, o singură dată.

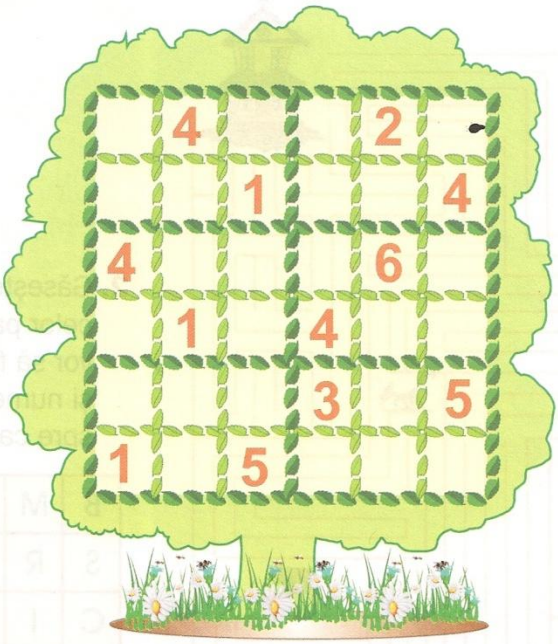

5. Cum ai așeza piesele de puzzle, astfel încât să obții imaginea bună? Scrie numerele potrivite sub fiecare piesă.

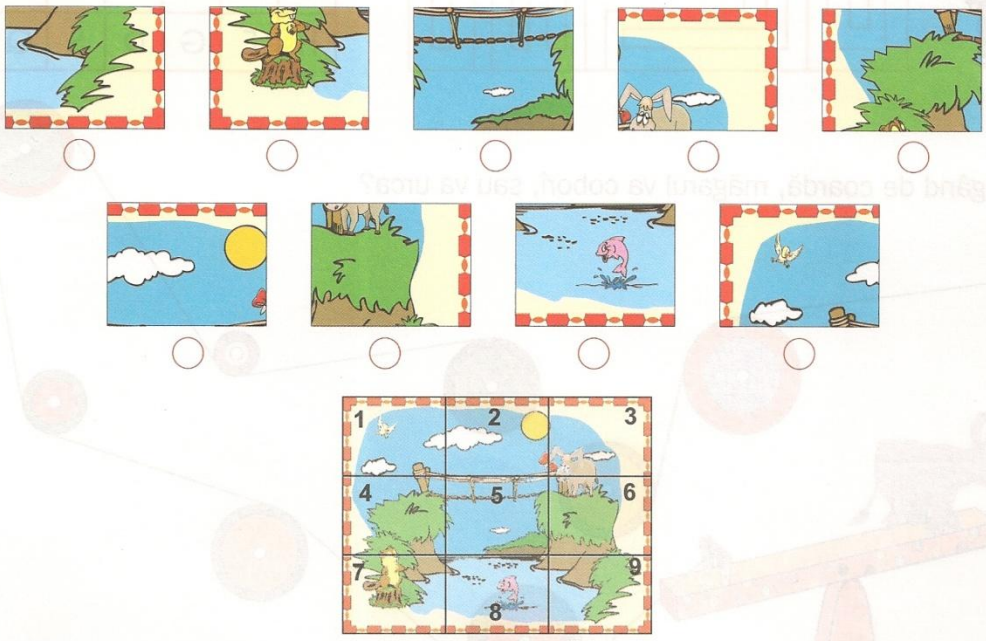

CRĂCIUNUL

CRACIUNUL ESTE SARBATORIT IN DATA DE 25 DECEMBRIE IN FIECARE AN. CRESTINII SARBATORESC IN ACEASTA ZI NASTEREA LUI IISUS HRISTOS.

EXISTA DIFERITE OBICEIURI SI TRADITII IN TOATA LUMEA LEGATE DE CRACIUN. MOS CRACIUN A APARUT PRIMA OARA IN OLANDA. TRADITIA MOSULUI CARE ADUCE CADOURI IN NOAPTEA NASTERII DOMNULUI S-A DEZVOLTAT DUPA APARITIA SF. NICOLAE, CARE A FOST O PERSOANA REALA. SF. NICOLAE ERA OCROTITORUL SCOALII DE BAIETI SI ADUCEA DARURI COPIILOR.

IDEEA UNUI MOS CRACIUN CARE COBOARA PRIN HORN SI ADUCE DARURI COPIILOR A APARUT PRIMA OARA IN NORVEGIA, UNDE COPIII AGATAU CIORAPI DE SEMINEU. BRADUL DE CRACIUN ARE ORIGINE PAGANA. ATUNCI CAND PAGANII AU DEVENIT CRESTINI, AU FOLOSIT BRADUL (COPACUL SFANT) PENTRU ACEASTA SARBATOARE DECORANDU-L CU NUCI SI LUMANARI. EI CANTAU COLINDE DE CRACIUN SI DANSAU IN JURUL BRADULUI.

CULORILE SPECIFICE SARBATORII CRACIUNULUI SUNT ROSU SI VERDE. IN ZILELE NOASTRE, ACTIVITATILE DE CRACIUN INCLUD COLINDE, CADOURI, FELICITARI DE CRACIUN, MESE SI PETRECERI IN FAMILIE SAU INTRE PRIETENI.

IATA CATEVA DINTRE CELE MAI IMPORTANTE SIMBOLURI ALE CRACIUNULUI SI SEMNIFICATIILE LOR:

- **IISUS HRISTOS**

CRACIUNUL SARBATORESTE NASTEREA LUI IISUS HRISTOS. IN CONCEPTIA CRESTINA, IISUS ESTE FIUL LUI DUMNEZEU SI AL FECIOAREI MARIA SI MANTUITORUL LUMII.

EL A VENIT PE LUME INTR-O NOAPTE FRIGUROASA DE IARNA, IN IESLEA UNUI STAUL DE ANIMALE, IN APROPIERE DE BETLEEM. INCALZIT DOAR DE RESPIRATIA ANIMALELOR, FIUL DOMNULUI A FOST NASCUT PENTRU A MANTUI LUMEA DE PACATUL STRAMOSESC.

- **FECIOARA MARIA**

FECIOARA MARIA ESTE MAMA LUI IISUS. CASATORITA CU IOSIF, EA PRIMESTE VESTEA CA IL VA NASTE PE FIUL DOMNULUI DE LA ARHANGHELUL GAVRIIL.

- **COLINDELE DE CRACIUN**

IN RELIGIA ORTODOXA, COLINDELE SUNT CONSIDERATE UN MOD DE A VESTI NASTEREA DOMNULUI. OBICEIUL COLINDELOR SE PARE CA ESTE, LA ORIGINE, UNUL PAGAN. COLINDELE FIIND CANTATE IN VECHIME DOAR LA TRECEREA IN NOUL AN. COLINDATORII ERAU RASPLATITI SI ATUNCI CU MERE, COLACI, NUCI SAU COVRIGI.

COLINDELE PREZINTA EVENIMENTUL NASTERII LUI IISUS HRISTOS, DRUMUL FECIOAREI MARIA PANA LA STAULUL UNDE L-A NASCUT SI PASTORILOR PANA LA LOCUL NASTERII LUI.

SE SPUNE CA PRIMIND COLINDATORII SA LE CANTE, CRESTINII PRIMESC VESTEA NASTERII LUI IISUS.

- **STEAUA**

STEAUA BETLEEMULUI I-A GHIDAT PE MAGI CATRE LOCUL IN CARE S-A NASCUT IISUS, SIMBOLIZAND PUTEREA LUI DUMNEZEU. ASTAZI ACEASTA SE PUNE IN VARFUL BRADULUI IMPODOBIT, IAR COLINDATORII O POARTA CU EI INTRE CRACIUN SI BOBOTEAZA ATUNCI CAND CANTA „STEAUA SUS RASARE".

- **CEI TREI MAGI**

CEI TREI MAGI DE LA RASARIT AU CALATORIT PENTRU A-L VEDEA SI PENTRU A I SE INCHINA LUI IISUS, REGELE IUDEILOR. CALAUZITI DE STEAUA DE PE CER, ACESTIA I-AU ADUS FIULUI CADOURI: AUR, SMIRNA SI TAMAIE. COLINDUL CARE REPREZINTA CEL MAI BINE POVESTEA CELOR TREI MAGI ESTE „STEAUA SUS RASARE".

- **IMPODOBIREA BRADULUI**

PRIN FORMA SA TRIUNGHIULARA, BRADUL SIMBOLIZEAZA SFANTA TREIME, IAR PODOABELE CU CARE ACESTA ESTE IMPODOBIT SUNT SIMBOLURILE CUNOASTERII SI BOGATIEI.

BRADUL IMPODOBIT ESTE CONSIDERAT POMUL VIETII, ARBORELE FERTILIZATOR. ACESTA ESTE SI MOTIVUL PENTRU CARE IN UNELE REGIUNI DIN TARA ACESTA SE FOLOSIT NU DOAR DE CRACIUN, CI SI LA NUNTI.

ASTAZI, IMPODOBIREA BRADULUI ESTE DOAR UNUL DINTRE OBICEIURILE CARE ADUNA FAMILIA IN SEARA DE AJUN. GLOBULETELE COLORATE, BETEALA SI BECULETELE SUNT COMPLETATE DE STEAUA DIN VARFUL BRADULUI SI, BINEINTELES, DE CADOURILE PE CARE MOSUL URMEAZA SA LE ADUCA SI SA LE

LASE SUB BRADUT PENTRU A FI GASITE DE COPII A DOUA ZI.

- **VASCUL**

OBICEIUL SPUNE CA PERECHILE DE INDRAGOSTITI SI CHIAR SI CUPLURILE MAI INVARSTA TREBUIE SA SE SARUTE SUB O CRENGUTA DE VASC.

SARUTUL UNUI CUPLU TANAR SE CONSIDERA A FI O PROMISIUNE DE CASATORIE.

VASCUL ESTE SIMBOLUL PACII SI AL BUCURIEI SI, MAI MULT DECAT ATAT, LA FEL CA SI BRADUL, VASCUL ESTE SIMBOL AL VIETII ETERNE.

- **CLOPOTELUL**

CLOPOTELE BISERICII SUNA ASTAZI PENTRU A ANUNTA NASTEREA LUI IISUS HRISTOS SI PENTRU A ADUNA CRESTINII SA SE BUCURE

IMPREUNA. ACESTA ESTE SI SIMBOLUL CLOPOTEILOR FOLOSITI DE COLINDATORII DIN PREAJMA CRACIUNULUI.

- **MOS NICOLAE**

MOS NICOLAE, SAU SAN NICOARA, CUM ERA CUNOSCUT IN TRANSILVANIA, ESTE O PERSONIFICARE A SFANTULUI NICOLAE, EPISCOP DE MYRA. TRADITIA SPUNE CA EL APARE PE UN CAL ALB SI IMPARTE CADOURI COPIILOR CUMINTI SI NUIELUSE CELOR NEASCULTATORI.

SPRE DEOSEBIRE DE MOS CRACIUN CARE LASA CADOURILE SUB BRADUT, MOS NICOLAE STRECOARA CADOURILE IN GHETUTELE COPIILOR. DE ACEEA, CEI MICI TREBUIE SA AIBA GRIJA CA IN SEARA DE MOS NICOLAE SA-SI CURETE GHETUTELE CU ATENTIE SI SA LE ASEZE LA FEREASTRA PENTRU A-SI PRIMI CADOURILE.

- **MOS CRACIUN**

UN BATRANEL VESEL, VIOI, CU NASUL SI OBRAJII ROSII, IMBRACAT IN STRAIE ROSII SI CU BARBA ALBA, SE COBOARA IN SEARA DE AJUN PE HORNUL CASEI PENTRU A LASA CADOURI COPIILOR. CADOURILE SUNT LASATE DE MOS SUB BRADUTUL IMPODOBIT.

PENTRU CA DRUMUL MOSULUI DE LA O CASA LA ALTA SA FIE MAI USOR SI MAI RAPID, TRADITIA SPUNE CA MOS CRACIUN VINE INTR-O SANIE MAGICA TRASA DE RENI CARE ZBOARA PE DEASUPRA CASELOR. CU AJUTORUL RENILOR SI AL SANIEI SALE MAGICE, MOSUL REUSESTE SA AJUNGA LA TOTI COPIII DIN TOATA LUMEA INTR-O SINGURA SEARA.

- **RENII**

RENII SUNT ANIMALELE ALESE DE MOS CRACIUN PENTRU A-I TRAGE SANIA. NUMELE RENILOR SUNT: DASHER, DANCER, PRANCER, VIXEN, COMET, CUPID, DONNER, BLITZEN SI RUDOLF. RUDOLF CEL CU NASUL ROSU ESTE CEL MAI CUNOSCUT DINTRE ACESTIA.

- **CADOURILE DE CRACIUN**

PRIMELE CADOURI DE CRACIUN AU FOST DARUITE LUI IISUS LA NASTERE, DE CATRE MAGI, DAR O ALTA ISTORIE SPUNE CA OBICEIUL DARUIRII CADOURILOR DE CRACIUN ISI ARE ORIGINEA IN OBICEIUL SFANTULUI NICOLAE DE A DARUI CADOURI COPIILOR SI CELOR NECAJITI.

- **FELICITARILE DE CRACIUN**

FELICITARILE DE CRACIUN SE TRIMIT PENTRU A IMPARTASI CELOR DRAGI GANDURI FRUMOASE SI URARI CU OCAZIA ACESTEI SARBATORI.

IN 1843, SIR HENRY COLE A REALIZAT 1.000 DE FELICITARI DE CRACIUN PENTRU A FI PRINTATE. ASTFEL S-A NASCUT OBICEIUL DE A TRIMITE FELICITARI.

CRACIUNUL ESTE SARBATORIT PE INTREGUL TERITORIU AL TARII CU DIFERENTE SPECIFICE IN FUNCTIE DE ZONELE GEOGRAFICE MAJORE: BUCOVINA, MARAMURES, ARDEAL, MOLDOVA ETC. ACESTE OBICEIURI DE CRACIUN SUNT STRAVECHI SI IN UNELE ZONE SE PRACTICA INCA SI IN ZILELE NOASTRE.

OBICEIURI DE CRACIUN IN BUCOVINA

IN BUCOVINA, CRACIUNUL ESTE SARBATOAREA CARE SE PASTREAZA, POATE, MAI MULT DECAT IN ALTE PARTI, FARA MARI ABATERI DE LA TRADITIE. IN PREAJMA CRACIUNULUI, SE RECUPEREAZA SAU SE RESTITUIE LUCRURILE IMPRUMUTATE PRIN SAT, DEOARECE SE CONSIDERA CA NU ESTE BINE SA AI LUCRURI IMPRUMUTATE PE DURATA SARBATORILOR DE IARNA.

IN ZIUA DE AJUN, FEMEILE OBISNUIESC SA ASCUNDA FUSELE DE LA FURCA DE TORS SAU SA INTRODUCA O PIATRA IN CUPTOR, CREZAND CA INDEPARTEAZA, IN ACEST FEL, SERPII DIN PREAJMA GOSPODARIEI. IN DIMINEATA ACELEIASI ZILE SE OBISNUIA, PANA DE CURAND, CA FEMEIA SA IASA AFARA, CU MAINILE PLINE DE ALUAT, SA MEARGA IN LIVADA SI SA ATINGA FIECARE POM ZICAND: "CUM SUNT MAINILE MELE PLINE CU ALUAT, ASA SA FIE POMII INCARCATI CU ROD LA ANUL".

AJUNUL CRACIUNULUI IN BUCOVINA

IN BUCOVINA, IN AJUNUL CRACIUNULUI SE PUN PE MASA UN COLAC SI UN PAHAR DE APA, DEOARECE SE CREDE CA SUFLETELE CELOR RAPOSATI VIN IN ACEASTA NOAPTE PE LA CASELE LOR, GUSTA DIN COLAC SI-SI UDA GURA CU APA.

CRACIUNUL ESTE UN MINUNAT PRILEJ PENTRU INFRUMUSETAREA INTERIOARELOR TARANESTI, GOSPODINELE PUNAND ACUM SUB STRESINI DIVERSE PLANTE AROMATE (OCHISELE, MINTA CREATA, BUSUIOC, MAGHIRAN), PLANTE CE RAMAN EXPUSE ACOLO O PERIOADA INDELUNGATA DIN ANUL VIITOR.

IN BUCOVINA, COLINDATUL ESTE NU NUMAI O DATINA CI, PRIN MODUL DE ORGANIZARE, A DEVENIT O ADEVARATA INSTITUTIE, CU LEGI SI REGULI SPECIFICE. COPIII SI TINERII SE INTRUNESC, DIN TIMP, IN GRUPURI DE CATE 6 PERSOANE, PENTRU ALCATUIREA VIITOARELOR CETE, SELECTIA FACANDU-SE IN FUNCTIE DE CATEGORIA SOCIALA, AFINITATILE PERSONALE, CALITATILE MORALE SAU GRADELE DE RUDENIE.

TOT DIN TIMP SE ALEGE SI CONDUCATORUL CETEI - NUMIT VATAF, CALFA SAU TURC - CE TREBUIE SA FIE UN BUN ORGANIZATOR, SA AIBA AUTORITATE ASUPRA TINERILOR, SA AIBA O CONDUITA MORALA IREPROSABILA SI SA FIE UN BUN DANSATOR.

POATE CEL MAI IMPORTANT MOMENT IN DERULAREA SARBATORII CRACIUNULUI ESTE SEARA DE AJUN, ATUNCI CAND SE PREGATESTE O MASA SPECIALA NUMITA "MASA DE AJUN" SI INCEP COLINDELE.

PREGATIREA MESEI DE AJUN INCEPEA IN PRIMELE ORE ALE DIMINETII, CAND GOSPODINELE COCEAU COLACII. COLACII CRACIUNULUI SE FACEAU IN FORMA DE 8 SI SE PASTRAU PANA PRIMAVARA CAND SE AFUMAU SI SE TAMAIAU BOII SI PLUGUL INAINTE DE PORNITUL LA ARAT, APOI COLACII ERAU MANCATI DE PLUGARI IN TARINA.

TOT ACUM ERAU PREPARATE DOUASPREZECE FELURI DE MANCARE DE POST (GRAU PISAT SI FIERT, PRUNE AFUMATE FIERTE, BOB FIERT, SARMALE CU CRUPE, CIUPERCI TOCATE CU USTUROI, BORS DE BURETI, FASOLE FIARTA SI "SLEITA" ETC), PRECUM SI MANCARURI DIN PESTE. BUCATELE ERAU ASEZATE PE MASA DIN "CASA CEA MARE", DUPA CE PE ACEASTA SE ASTERNEA CEA MAI FRUMOASA FATA DE MASA.

UNEORI, SUB FATA DE MASA SE PUNEA FAN. PESTE MASA SE PETRECEA UN FIR DE STRAMATURA ROSIE, LEGAT SUB FORMA DE CRUCE, IAR PE COLTURILE MESEI SE ASEZAU MACIULII DE USTUROI. IN MIJLOCUL MESEI SE ASEZA UN COLAC ROTUND IAR IN JURUL SAU SE ORDONAU DOUASPREZECE FARFURII IN CARE SE AFLAU CELE DOUASPREZECE FELURI DE MANCARE. SEARA, DUPA TRECEREA PREOTULUI CU ICOANA, INTREAGA FAMILIE SE PRIMENEA SI SE ASEZA LA ACEASTA MASA.

CINA AVEA UN CARACTER RITUAL, INAINTE DE A SE ASEZA LA MASA, TOTI MEMBRII

FAMILIEI INGENUNCHEAU PENTRU RUGACIUNE, DUPA CARE CAPUL FAMILIEI INVOCA SPIRITELE MORTILOR, CE ERAU INVITATE SA PARTICIPE LA OSPAT, SI HRANEA SIMBOLIC VITELE DIN GOSPODARIE, CHEMANDU-LE PE NUME SI ARUNCAND PESTE CAP CATE PUTIN DIN CELE DOUASPREZECE FELURI DE MANCARE.

FAMILIA SE ASEZA SI SE RIDICA IN ACELASI TIMP DE LA MASA, IN SEMN DE DEPLINA INTELEGERE SI UNITATE. EXISTA INTERDICTIA DE A SE CONSUMA IN INTREGIME CELE DOUASPREZECE FELURI DE MANCARE, RESTURILE FIIND PASTRATE PE MASA PANA LA BOBOTEAZA, CAND SUNT PUSE IN HRANA ANIMALELOR SAU ERAU ASEZATE INTR-O FARFURIE IN FEREASTRA, ALATURI DE UN PAHAR CU APA, PENTRU SPIRITELE MORTILOR.

OBICEIUL MESEI DE AJUN, CE ARE INTELESURI PROFUNDE SI DEFINITORII PENTRU LUMEA RURALA TRADITIONALA, FORMATA DIN PLUGARI SI PASTORI, SE MAI PASTREAZA, IZOLAT, IN SATELE DE MUNTE DIN BUCOVINA.

COLINDATUL IN BUCOVINA

COLINDATUL, INSA, MOMENT CULMINANT AL CRACIUNULUI, S-A PASTRAT CU MULTA ACURATETE IN MAJORITATEA COMUNITATILOR BUCOVINENE. DATINA ESTE DESCHISA DE CATRE COPII, CARE, IN JURUL PRANZULUI, IN GRUPURI MICI, INCEP COLINDUL, TRECAND, PE RAND, PE LA TOATE CASELE. IN TRECUT, MICII COLINDATORI, INAINTE DE A PLECA SA VESTEASCA NASTEREA LUI IISUS, SE STRANGEAU IN CETE PENTRU A-SI CERE IERTARE UNII DE LA ALTII.

ODATA CU LASAREA INTUNERICULUI, SATELE SUNT ANIMATE DE COLINDELE CETELOR DE FLACAI CARE STRABAT ULITELE, DE LA UN CAPAT LA ALTUL AL SATULUI, PE INTREG PARCURSUL NOPTII. TINERII SE IMBRACA SI ASTAZI IN COSTUME DE IARNA TRADITIONALE, CU SUMANE SAU COJOACE, SI AU CACIULILE IMPODOBITE CU MIRT SI MUSCATE. SEFUL CETEI ARE CACIULA IMPODOBITA CU PANGLICI MULTICOLORE, CA SEMN DISTINCTIV.

PANA CATRE MIJLOCUL SECOLULUI AL XX-LEA, ACOMPANIAMENTUL COLINDATORILOR SE REALIZA DOAR CU FLUIERUL SI CIURUL PENTRU CA MAI TARZIU SA SE GENERALIZEZE ACOMPANIAMENTUL CU FANFARA SAU CU INSTRUMENTE MUZICALE MODERNE.

IN UNELE LOCALITATI, CONCOMITENT CU CETELE DE COLINDATORI SE DEPLASEAZA CETELE DE MASCATI - "BABE SI MOSNEGI" - CARE PRIN JOC, GESTURI SI DIALOG TRANSMIT, IN VIZIUNE PROPRIE, PRINCIPIUL FERTILITATII, CA UN PREAMBUL AL ANULUI NOU.

OBICEIURI DE CRACIUN IN MOLDOVA

IN MOLDOVA SE ZICE CA SPRE CRACIUN SE PUN DIN TOATE MANCARURILE INTR-O STRACHINA, PE PRISPA, SUB FEREASTRA, DAR NU TREBUIE NIMENI SA GUSTE DIN MANCARE, CACI NOAPTEA VINE URSITORUL, DEGUSTA SI ATUNCI IL VEZI PRIN FEREASTRA.

PAGANII CREDEAU CA GRANELE AU UN SPIRIT PE CARE, DE OBICEI, IL IDENTIFICAU CU UN ANIMAL, ASTFEL SE EXPLICA O SERIE DE CREDINTEI SI SUPERSTITII. DE EXEMPLU, IN BUCOVINA SI IN MOLDOVA, DIN TURTELE FACUTE DE CRACIUN SE PASTREAZA PANA PRIMAVARA CAND SUNT PUSE INTRE COARNELE VITELOR CAND PORNESC LA ARAT. SE SPUNE CA ACESTI COLACI, CARE SE FAC DE CRACIUN, TREBUIE SA FIE ROTUNZI PRECUM SOARELE SI LUNA.

IN BOTOSANI NU SE DA NIMIC DIN CASA IN ZIUA DE AJUN, NICI GUNOIUL NU SE ARUNCA DIN CASA; NU SE IMPRUMUTA NIMIC. IN AJUNUL CRACIUNULUI SI AL BOBOTEZEI, SE IA DIN TOATE MANCARURILE DE DEASUPRA: GRAU, GALUSTE ETC., IAR APOI SI DOUA PLACINTE, UNA O DAI INTAI ARGATULUI CARE E LA VITE, DAR TREBUIE SA FIE MANCACIOS, CA APOI MANANCA BINE VITELE PESTE AN SI CEALALTA O RUPI IN BUCATELE S-O DUMICI IN MANCAREA VITELOR. CAND LE DAI SA MANANCE ZICI: "CINATI SANATOS CA SI NOI CINAM".

MAI EXISTA O TRADITIE SA SE PUNA SUB FATA DE MASA FAN, SI DE TOATE SEMINTELE CA SA RODEASCA, APOI SA LE DEA LA VITE, SI MAI ALES LA VACI, CA SA NU LE POATA STRICA NIMENI.

IN UNELE ZONE, IN SEARA DE AJUN SE PUNE SUB FATA DE MASA COASA, CA SA FIE TOTI SANATOSI, IAR SUB PICIOARE TOPORUL; ALTII STAU PE TOPOR, CA SA FIE SANATOSI SI TARI PESTE AN CA FIERUL. SUB MASA PUN COFA CU APA, SA LE MEARGA BINE LA VITE.

PE LA SATE MAI EXISTA CREDINTA CA IN NOAPTEA DE CRACIUN ANIMALELE AR VORBI. SATENII SE TEM CA NU CUMVA SA LE AUDA CA ACESTA AR FI SEMN RAU.

OBICEIURI DE CRACIUN IN MARAMURES

MARAMURESUL ESTE FOARTE BOGAT IN OBICEIURI SI DE TRADITII DE SARBATORI, MAI ALES IN PREAJMA CRACIUNULUI. ASTFEL, CU O ZI INAINTE DE CRACIUN, SATENII PUN INTR-O GALEATA CU APA O POTCOAVA. PRIMUL VA BEA GOSPODARUL, APOI O VA DA VITELOR, PENTRU CA ACESTEA SA FIE TARI CA FIERUL. GAINILOR LI SE VA DA DE MANCARE DIN CIUR SAU SITA, CA IN ANII URMATORI SA FACA OUA MAI MULTE. CIOBANII ASAZA SUB PRAGUL CASEI UN DROB DE SARE INVELIT, PE CARE IL LASA IN ACEL LOC PANA LA "ALESUL OILOR". ATUNCI IL SCOT, IL MACINA SI IL AMESTECA CU TARATE, DUPA CARE IL DAU OILOR, PENTRU CA TURMA SA SPOREASCA.

HORNURILE SE CURATA, IAR FUNINGINEA SE PUNE LA RADACINA POMILOR, PENTRU A AVEA UN ROD MAI BOGAT. IN AJUN IN MARAMURES GRAJDURILE SE UNG CU USTUROI, PENTRU A ALUNGA STRIGOII SI DUHURILE NECURATE

TOT IN AJUNUL CRACIUNULUI, IN SATELE DIN MARAMURES, PRIMII CARE PLEACA LA COLINDAT SUNT COPIII. CU TRAISTUTELE LA GAT, ACESTIA MERG PE LA CASE CA SA ANUNTE MARELE EVENIMENT CARE SE VA PRODUCE, IAR IN SCHIMBUL COLINDEI LOR SE OBISNUISTE SA SE OFERE COLACI, NUCI, MERE.

SE UMBLA CU "STEAUA" SAU CU "CAPRA" AL CAREI JOC (OMORAREA, BOCIREA, INMORMANTAREA, INVIEREA) LA ORIGINE, A FOST O CEREMONIE GRAVA. COPIII ISI CONFECTIONEAZA DIN TIMP OBIECTELE NECESARE, IMPROVIZAND CU CE GASESC PRIN SERTARELE MAMELOR, MAI ALES CA "STEAUA" CU CARE SE MERGE LA COLINDAT TREBUIE SA FIE NEAPARAT STRALUCITOARE, IAR "CAPRA", CAT MAI INZORZONATA SI GALAGIOASA.

"VICLIEMUL" SAU "IROZII" REPREZINTA DATINA PRIN CARE TINERII REPREZINTA LA CRACIUN NASTEREA LUI LISUS HRISTOS, SIRETENIA LUI IROD, CARE A PORUNCIT UCIDEREA PRUNCILOR, DE A AFLA PRUNCUL SI ADESEA INFRUNTAREA NECREDINTEI, PERSONIFICATE PRINTR-UN COPIL SAU PRINTR-UN CIOBAN, SI ESTE SPECIFICA MARAMURESULUI.

IN UNELE SATE, DE LA CRACIUN PANA LA ANUL NOU, POT FI VAZUTI IROZII IN GRUPURI FORMATE DIN PERSONAJE BIBLICE: CRAII BALTAZAR, GASPAR SI MELCHIOR, IROD IMPARAT, PREOTUL OZIA, INGERUL SI CIOBANUL. ACEASTA DATINA ESTE, DE FAPT, O FORMA DE TEATRU POPULAR CARE SE REMARCA PRIN SERIOZITATEA TEMEI TRATATE PRECUM SI PRIN VESTIMENTATIA SOCANTA SI ATRAGATOARE.

IN DIMINEATA DE CRACIUN IN MARAMURES SE ZICE CA E BINE SA NE SPALAM PE FATA CU APA CURGATOARE, LUATA ANUME DINTR-O VALE, IN CARE PUNEM SI O MONEDA DE ARGINT PENTRU CA TOT ANUL SA FIM CURATI CA ARGINTUL, FERITI DE BUBE SI BETESUGURI, CARE VOR MERGE PE VALE IN JOS.

DIN SEARA DE CRACIUN, PANA LA ANUL NOU, FETELE CARE DORESC SA-SI CUNOASCA VIITORUL LOR URSIT IAU PUTINA MANCARE SI O PUN INTR-O ULCICA. APOI, IN SEARA DE ANUL NOU, INCONJOARA CASA DE NOUA ORI, IAR A NOUA OARA, UITANDU-SE PE FEREASTRA, IL VAD PE CEL SORTIT MANCAND DIN ULCICA.

IN ZONELE FAGARAS SI MURES ESTE OBICEIUL CA DE ANUL NOU SA SE PUNA PE MASA 12 FARFURII SUB CARE SE ASCUND DIFERITE OBIECTE. FETE SI FECIORI SAU PERECHI DE FETE SI FECIORI INTRA PE RAND IN CASA SI INTORC FIECARE DINTRE EI CATE O FARFURIE SI CE SE AFLA SUB FARFURIE LE ARATA CA ASA LE VA FI URSITUL(A) SAU CA ASA LE VA FI NOROCUL DACA SE VOR CASATORI: OGLINDA = MANDRIE; PAHARUL DE TUICA = BAUTOR; PAINEA = BOGATIE; CARBUNELE = NEGRU LA SUFLET; SAREA = SARACIE; CREIONUL = DOMN; BANI = AVUTIE. SE FACE HAZ DE ACESTE PREZICERI.

OBICEIURI DE CRACIUN IN ARDEAL

OBICEIURILE STRAVECHI SUNT INCA RESPECTATE IN MULTE SATE DIN TRANSILVANIA. IN SEARA DE 23 SPRE 24 DECEMBRIE, PANA DUPA MIEZUL NOPTII SI IN UNELE LOCURI PANA LA ZIUA, CETE DE COPII MERG DIN CASA IN CASA CU COLINDA: MOS-AJUNUL, BUNA-DIMINEATA, COLINDISUL SAU BUNA-DIMINEATA LA MOS-AJUN.

IN UNELE PARTI DIN ARDEAL, COPIII CARE MERG CU COLINDATUL SE NUMESC PITEREI SAU PIZEREI. DUPA CREDINTA POPULARA, EI SUNT PURTATORI DE NOROC SI

FERICIRE. COLINDELE COPIILOR SUNT SCURTE SI AU MENIREA DE A URA BELSUG GAZDELOR CARE II ASTEAPTA CU MESELE INTINSE SI DE A LE VESTI SARBATOAREA NASTERII MANTUITORULUI.

IN ARDEAL, SARBATORILE DE CRACIUN INCEPEAU DE LA SF. NICOLAE (6 DECEMBRIE), CAND FETELE SE ADUNAU IN GRUP, INCA DIN SEARA DE 5 DECEMBRIE, SI FRAMANTAU PLACINTELE CARE VOR FI UNSE CU OU, PENTRU A DOUA ZI. DOAR LA 9 FIX SEARA, NICI UN MINUT MAI DEVREME SAU MAI TARZIU, NAVALEAU FLACAII SI SE INCINGEA PETRECEREA, CU GLUME SI LAPTE PARFUMAT.

TOT IN TRANSILVANIA SE OBISNUIESTE CA IN NOAPTEA DE CRACIUN, LA UN SEMN AL DIACULUI, MIRENII SA ARUNCE CU BOABE DE PORUMB STRIGAND: "ROD IN CUCURUZI!".